

**Силабус курсу**  
**«Освітні вимірювання»**  
**Одеський національний університет імені І.І.Мечникова**

**Ступінь вищої освіти: третій (освітньо-науковий)**

**Спеціальність: 053 Психологія**

**Освітньо-наукова програма: "Психологія"**

<b>Обсяг</b>	Загальна кількість: кредитів -3; годин - 90;
<b>Рік навчання</b>	2
<b>День, час, місце</b>	за розкладом занять
<b>Викладач (і)</b>	Анненкова Ірина Петрівна, доктор педагогічних наук, доцент
<b>E-mail</b>	annienkova@onu.edu.ua
<b>Робоче місце</b>	Кафедра неорганічної хімії та хімічної освіти

### **КОМУНІКАЦІЯ**

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися електронною поштою або в аудиторії за розкладом.

### **ОПИС ДИСЦИПЛІНИ**

#### **Пререквізити дисципліни:**

Дисципліна належить до вибіркових та базується на знаннях, вміннях та навичках, отриманих в процесі вивчення на знаннях з курсу «Педагогіка вищої школи», «Методика викладання у закладах вищої освіти». Оволодіння теоретичними основами, вміннями і навичками з тестування є підґрунтям, для проходження здобувачами вищої освіти асистентської практики.

**Метою курсу** – формування компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників з питань освітніх вимірювань, ознайомлення з методиками створення й використання інструментарію для вимірювань в освіті.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

**Інтегральна компетентність (ІК).** Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі психології, в тому числі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних психологічних знань та/або професійної практики.

#### **Загальні та спеціальні компетентності.**

**ЗК 1.** Здатність виділяти, ставити та вирішувати науково-дослідницькі проблеми.

**ЗК 3.** Здатність планувати і здійснювати комплексні самостійні дослідження на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційно-цифрових та комунікаційних технологій.

**СК 2.** Здатність критично оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових розвідок із дотриманням належної академічної та професійної доброчесності.

**СК 4.** Здатність до самоменеджменту, планування і розв'язування задач власного професійного і особистісного зростання, відповідальність за навчання інших при проведенні науково-педагогічної діяльності.

### **Очікувані результати навчання.**

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні **знати**:

- науково-понятійний апарат освітніх вимірювань;
- види, функції, принципи вимірювань в освіті;
- форми, методи інструментарій освітніх вимірювань;
- нормативні документи, які регламентують вимірювання в освіті;
- формати та правила складання тестових завдань;
- алгоритм розроблення кваліметричних моделей.

Здобувачі повинні **вміти**:

- розробляти і використовувати на практиці тестові завдання різних форм;
- аналізувати результати вимірювань в освіті;
- планувати освітні вимірювання;
- аналізувати та інтерпретувати моніторингову інформацію в текстовій, табличній та графічній формах.
- 

### **Це відповідає наступним програмним результатам навчання:**

**ПРН 4.** Проектувати, оптимізувати та оцінювати якість освітнього процесу та освітнього середовища. Інноваціонувати та вдосконалювати програми навчальних психологічних дисциплін.

**ПРН 7.** Використовувати сучасні методи пізнання, аналізувати сучасну наукову картину світу, відрізнити наукове знання від поза наукового, визначати фактори, що впливають на розвиток науки.

**ПРН 11.** Працювати над власним розвитком та вдосконаленням, визначати свої професійні можливості та виявляти прагнення до підвищення професійної кваліфікації та професійної мобільності.

**ПРН 15.** Критично і системно оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

**ПРН 16.** Дотримуватись з опорою на закон етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

Бути здатними до безперервного саморозвитку та самовдосконалення. Застосовувати в роботі інноваційний підхід. Сприяти розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

## **Зміст навчальної дисципліни**

### **Змістовий модуль I. Вступ до освітніх вимірювань**

#### **Тема 1. Освітні вимірювання як галузь**

Поняття вимірювання в освіті. Розвиток освітніх вимірювань як окремої галузі. Фактори, що актуалізують вимірювання в освіті. Цілі і завдання освітніх вимірювань. Принципи,

функції освітніх вимірювань. Проблеми освітніх вимірювань. Педагогічне оцінювання та вимірювання.

### **Тема 2. Методологія освітніх вимірювань**

Методи емпіричного дослідження. Педагогічний експеримент. Компоненти та інструменти процесу вимірювань в освіті. Класифікація шкал: основні кількісні та якісні шкали. Два типи вимірювання: нормативно-орієнтовані та критеріально-орієнтовані підходи в освіті.

### **Тема 3. Якість освіти як предмет освітніх вимірювань**

Якість освіти. Основні підходи до визначення якості освіти. Методологічні підходи до оцінювання якості освіти. Компетентнісний підхід в освіті. Визначення понять «компетентність» та «компетенція», їх співвідношення. Класифікація компетентностей. Ключові компетентності. Професійна компетентність. Загально фахові та спеціально фахові компетентності. Національна рамка кваліфікацій. Стандарти вищої освіти. Компетентнісна модель випускника.

## **Змістовий модуль II. Види освітніх вимірювань**

### **Тема 1. Рейтингове оцінювання**

Особливості модульного навчання і рейтингового оцінювання у вищій школі. Основні поняття системи рейтингового оцінювання знань здобувачів освіти. Принципи та структура рейтингової системи. Дидактична ефективність рейтингової системи контролю знань

### **Тема 2. Експертне оцінювання**

Сутність експертного оцінювання. Види експертних оцінок. Процедура експертного оцінювання. Методи експертних оцінок: метод асоціацій, метод парних (бінарних) порівнянь, метод середньої точки, метод векторів переваг, метод фокальних об'єктів, індивідуальний, метод Дельфі, метод 360 градусів. Педагогічна експертиза, етапи її проведення. Процедури відбору експертів. Ступінь узгодженості думок експертів, коефіцієнт конкордації.

### **Тема 3. Педагогічна кваліметрія**

Визначення, цілі, види, принципи кваліметрії. Види кваліметричних шкал. Загальний алгоритм застосування кваліметричного підходу для оцінювання якості освіти. Кваліметричні моделі. Алгоритм розроблення кваліметричних моделей. Переваги і недоліки кваліметричного оцінювання.

### **Тема 4. Тест як інструмент вимірювання**

Тест як інструмент педагогічних вимірів. Педагогічні тести, їх види і призначення. Етичні і соціальні проблеми тестування. Структура тестових завдань. Типи і формати тестових завдань. Завдання відкритої форми. Завдання закритої форми. Переваги і недоліки тестових завдань. Вимоги до складання тестових завдань, алгоритм складання завдань на доповнення. Правила написання умови тестового завдання. Правила написання варіантів відповідей. Типові помилки при конструюванні тестових завдань різного типу.

### **Тема 5. Моніторинг як система організації вимірювань**

Поняття моніторингу в освіті. Мета і завдання моніторингу. Суб'єкти та об'єкти моніторингу. Моніторинг і педагогічна діагностика. Принципи моніторингових досліджень. Функції моніторингу якості освіти. Історія розвитку моніторингу якості освіти. Рівні функціонування системи моніторингу.

### **Форми і методи навчання**

Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.) та практичних занять (12 год.), самостійної роботи здобувачів (68 год.).

Базова підготовка здобувачів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але більша частина навчального матеріалу засвоюється завдяки самостійному вивченню предмета аспірантами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні презентації; дискусійне обговорення; самостійна робота з літературними джерелами, консультації.

### **Рекомендована література**

1. Анненкова І.П., Кузнецова Н. В., Раскола Л.А. Основи педагогічних вимірювань: навчально-методичний посібник. Одеса: Одеський національний університет імені І.І.Мечникова, 2021. 210 с.
2. Вимірювання в освіті: Підручник / За редакцією О.В. Авраменко. Кіровоград: Лисенко В.Ф., 2011. 360 с.
3. Запровадження моніторингових систем оцінювання якості загальної середньої освіти на основі тестових технологій: методичні рекомендації / за ред. О.І. Ляшенка, Ю.О. Жука. Київ : Педагогічна думка, 2019. 134 с.  
URL: [http://lib.iitta.gov.ua/719870/1/Metodychka\\_APN%2B%2B%2B.pdf](http://lib.iitta.gov.ua/719870/1/Metodychka_APN%2B%2B%2B.pdf)
4. Канівець Т.М. Основи педагогічного оцінювання. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. 102 с.
5. Карташова І.І., Прохоренков В.М. Тестування в системі моніторингу якості знань студентів: навчально-методичний посібник. Херсон: Вид-во ХДУ, 2013. 116 с.
6. Ковальчук Ю.О. Теорія освітніх вимірювань. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. 200 с.
7. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: навчально-методичний посібник / укл. Н. М. Стеценко. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2013. 257с.
8. Тестові технології оцінювання компетентностей учнів / Ляшенко О.І., Жук Ю.О., Ващенко Л.С., Гривко А.В., Науменко С.О. Київ : Видавничий дім «Сам», 2017. 28 с.  
URL: [http://undip.org.ua/news/library/posibniki\\_detail.php?ID=3607/](http://undip.org.ua/news/library/posibniki_detail.php?ID=3607/)
9. Ярощук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 304с.

### **Електронні інформаційні ресурси**

1. МОН України. URL : <http://www.mon.gov.ua>.
2. Освіта. URL : [www. http://www.osvita.org.ua](http://www.osvita.org.ua)
3. Український центр оцінювання якості освіти. URL: <https://testportal.gov.ua/>
4. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL : <http://nbuv.gov.ua/>
5. Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського. URL : <http://www.dnpb.gov.ua/>

## ПОЛІТИКА КУРСУ

**Політика щодо академічної доброчесності:** регламентується Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua) ).

**Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (poloz-org-osvit-process\_2022.pdf (onu.edu.ua)).